

Κυρίες και Κύριοι Βουλευτές,

Ο ρατσισμός έχει δυστυχώς βαθιές ρίζες διεθνώς, αλλά και στην ελληνική κοινωνία. Πολλοί άνθρωποι, φοβισμένοι και ανασφαλείς, επιλέγουν, ως την εύκολη αιτία των προβλημάτων τους, τους συνανθρώπους τους που τυχαίνει να είναι διαφορετικοί από αυτούς, λόγω εθνικής καταγωγής, χρώματος, θρησκευτικών αντιλήψεων, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας φύλου ή αναπηρίας. Είναι χαρακτηριστικό ότι δεκαετίες μετά την κατάρρευση του ναζισμού και του φασισμού, αλλά και την παγκόσμια καταδίκη του Ολοκαυτώματος, υπάρχουν νοσταλγοί ιδεολογιών, αλλά και πρακτικών, καταδικασμένων από την ιστορία. Η σωματική ή λεκτική βία, οι ενέργειες ή συμπεριφορές με κίνητρο ρατσιστικές αντιλήψεις είναι δυστυχώς πάντα παρούσες. Η αντίδραση σε αυτές είναι, στις μέρες μας, περισσότερο αναγκαία από ποτέ. Και το Δίκτυο Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας είναι πρωτοπόρο στην προβολή του προβλήματος, μέσα από την καταγραφή και όχι μόνο, των ρατσιστικών συμπεριφορών. Είναι μάλιστα εξαιρετικά ευχάριστο ότι έγινε κατορθωτός ο επιτυχής συντονισμός, μέσω του Δικτύου, 37 (ήδη 38) μη κυβερνητικών οργανώσεων και η διατύπωση συγκεκριμένων συμπερασμάτων από αυτή την αξιόλογη συλλογική δουλειά, με τη χρήση ενιαίων μεθόδων εργασίας.

Φέτος, δημοσιοποιήθηκε η έκτη έκθεση του Δικτύου, το οποίο αναμφίβολα δικαιώνει τη σύστασή του το έτος 2011 από την Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες. Ο τίτλος της πρόσφατης εκδήλωσης, κατά την οποία παρουσιάστηκε η έκθεση, αποδίδει ανάγλυφα το πρόβλημα της ελληνικής κοινωνίας, η οποία ταλαντεύεται πράγματι μεταξύ της αλληλεγγύης και της ξενοφοβίας. Φαίνεται ότι οι ρατσιστικές καταβολές στην κοινωνία δεν είναι αμελητέες. Η έλλειψη ορθολογισμού και ανεκτικότητας πολλών στο διαφορετικό, δηλαδή της σωστής εκπαίδευσης, κρύβεται πίσω από τα περιστατικά ρατσιστικής βίας, τα οποία όχι μόνο είναι πολλά, αλλά αυξάνονται σε ένταση, όπως σημειώνεται στην έκθεση. Μεγάλα τμήματα της ελληνικής κοινωνίας δυσκολεύονται να εξοικειωθούν με τον άνθρωπο που δεν είναι φυλετικά, εθνολογικά, θρησκευτικά, σεξουαλικά ίδιος με την πλειοψηφία των πολιτών. Και η κατάσταση επιδεινώνεται στις συνθήκες της βαθείας, χωρίς ορατό τέρμα, οικονομικής κρίσης.

Αξίζουν συγχαρητήρια στους εθελοντές καταγραφείς των περιστατικών βίας. Για μία ακόμη φορά η απουσία της Πολιτείας υποκαθίσταται από συνειδητοποιημένους ανθρώπους που εργάζονται αφιλοκερδώς για να βοηθήσουν το θύμα, έλληνα ή αλλοδαπό. Είναι άξια επαίνων η συνεχιζόμενη δράση τους. Όπως άξια συγχαρητηρίων είναι και η συντονίστρια κ. Τίνα Σταυρινάκη, που και αυτή δίνει τον καλύτερο εαυτό της, για τη σωστή οργάνωση και λειτουργία του όλου εγχειρήματος.

Μια ακόμη θετική επισήμανση: Η συνήθως αδιάφορη ή εχθρική πολιτική εξουσία και οι υπηρεσιακές δομές της, όπως και η δικαστική εξουσία, δείχνουν τελευταία να αφυπνίζονται μπροστά στο ρατσιστικό φαινόμενο. Οι αντιφάσεις όμως είναι πάντοτε εμφανείς. Κάποιοι αστυνομικοί συμερίζονται την αγωνία για την

υπεράσπιση των θυμάτων, άλλοι όμως συμμετέχουν οι ίδιοι σε περιστατικά ρατσιστικής βίας. Όπως επίσης, κάποιοι εισαγγελείς ασχολούνται αποκλειστικά με την καταπολέμηση του ρατσιστικού εγκλήματος, ενώ κάποιοι άλλοι δεν δείχνουν ιδιαίτερο ζήλο για την εμπορία ανθρώπων ή την καταναγκαστική εργασία, εκδηλώσεις με καθαρά ρατσιστικά χαρακτηριστικά. Η πρόσφατη καταδίκη της Ελλάδας από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, για την υπόθεση της Μανωλάδας, είναι χαρακτηριστική.

Η ίδρυση στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Εθνικού Συμβουλίου κατά του ρατσισμού και της μισαλλοδοξίας αποτέλεσε ένα θετικό μέτρο της Πολιτείας, προς την κατεύθυνση της ενημέρωσής της αλλά και της λήψης των σχετικών αποφάσεων. Πρέπει όμως το Συμβούλιο αυτό, να βρει το βηματισμό του, και τότε θα αποτελέσει χρήσιμο μοχλό, στην πράξη, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του ρατσιστικού φαινομένου. Από το εκπαιδευτικό σύστημα και την ενημέρωση των γονέων, μέχρι την εκπαίδευση, σε μεγαλύτερη έκταση, των υπηρετούντων εισαγγελέων και δικαστών από τη Σχολή Δικαστικών Λειτουργών σχετικά με το ρατσιστικό φαινόμενο. Από την καλύτερη εκπαίδευση των αστυνομικών μέχρι την επιμόρφωση των δημοσιογράφων στα θέματα των εγκλημάτων μίσους.

Το Κράτος πρέπει να ενεργοποιήσει όλες τις δομές του. Η καταγραφή των περιστατικών ρατσιστικής βίας αποτελεί σημαντικότατο εργαλείο. Χωρίς όμως την αποτελεσματική κρατική δράση, οι καταγραφές, αλλά και όσοι νοιάζονται για τα δικαιώματα του ανθρώπου στη χώρα μας, θα μείνουν με το παράπονο ότι μία ακόμη αξιόλογη πρωτοβουλία θα μείνει ατελέσφορη. Η Εθνική Επιτροπή παρακολουθεί και διατυπώνει και αυτή προτάσεις και γνωμοδοτήσεις για τα περιστατικά ρατσιστικής βίας, όπως επιτάσσει πρόσφατη διάταξη νόμου περί αυτής. Και είναι υπερήφανη που το δημιούργημά της, το Δίκτυο, χαράσσει με επιτυχία το δικό του δρόμο.

Γεώργιος Σταυρόπουλος

Πρόεδρος της ΕΕΔΑ

7.6.2017